

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
 negyed évre 4 kor. **Vidékre:** egész évre 20 kor,
 félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.
 Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
 Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
 HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
 Telefon sz. 85.

A reakció.

Irta: **Loósz István.**

Korunk tudománya a pozitivizmus jegyében vivja harczeit az előítélettel és a spirituális felfogással szemben és hódít minden irányban. Végeredményében a mindenható eszmét erőnek tekinti és az eszmeerő haladásában ritmikus mozgást lát.

Az eszme az öntudat állapota, mondják a pozitivisták, s fiziologiailag az agyműködéssel áll kapcsolatban. Az eszmének ép úgy van ereje, intenzitása s épen úgy mozgásra késztet, mint a fizikai erő. Mozgásba képes hozni nemcsak egyeseket, hanem egész tömegeket, népeket, nemzeteket.

Az eszme a szellemi világ épen olyan ható ereje, mint a természet világában a hő, fény, villamosság.

Az eszmeerő ritmikus mozgása teremt meg az erkölcsi világban az akciózt és reakciózt. Ez a két erő mint hullámhegy és hullámvölgy váltakoznak egymással

és küzdenek egymás ellen a társadalmi és erkölcsi világban.

Ha ezen a szemüvegen nézzük társadalmi életünket, s az akciózt alatt az ujtó erőt, a haladás eszméjét értjük, a reakciózt pedig a konzerváló nemzeti eszme, a hagyomány képviseli; akkor korunk a reakció virágkorát éli.

A reakció természetében fekszik, hogy szereti a multat, s szívesen foglalkozik a letűnt napok jelenségeivel. Mi is, bár a jelenért munkálkodunk, szívesen foglalkozunk a mult szokásaival és erkölcsével. A politikában pedig a nemzeti jogok érdekében őseink gravaminális politikáját folytatjuk.

De mivel épen a reakció hullámaiban egészen benne úszunk, jobban meglátjuk azt a sok szennyet és vizsátságot is, melyre a létért és a hatalomért való nehézküzdelen anynyiszor késztet az egyént.

Bármennyire is különösnek teszik első pillanatra; de a történelem kétségtelen igazat ad a doktrinának, mely azt hir-

deti, hogy a reakció a mellett, hogy kedvez mindannak, a mi a nemzeti életnek hasznára van, sikra száll a nemzeti nyelvért és szokásokért; azonban az igazi haladás eszméjével szemben zárkozott. Az idealizmusban nem hisz, mindenben a realist keresi. Gúnyolja az új eszmét s azzal szemben maradi.

A reakció teremt meg a nemzeti sovinizmust, elzárkózik, sőt gyűlöli a más fajta szokásokat és erkölcsöket. A faji és nemzetiségi érzés oly erős lesz, hogy önkénytelenül egymás ellen ingerli a nemzetiségeket. Panaszok az elnyomásról és a nemzetiségi tulkapásokról mindenütt napi renden vannak.

A nemzetiségek, ép úgy mint napjainkban, mozgolódnak, szervezkednek, s felhagynak a passivitással.

A reakció korában a politikai élet is a nemzeti eszme szolgálatában áll, s nem tűr semmi olyan reformot, mely nem a nemzeti eszme irányában történik. Csak az a baj nálunk, hogy a mi politikai életünkben a reaktív erőt képező nemzeti

Csatára!

Ujra büszkén leng a zászló,
 Vigan zeng a harci dal
 S szent jogért vívott csatákból
 Int felénk a diadal.

Atkos ármány szégyenülten
 Vonja vissza táborát,
 S rut bukása nyújtja nekünk
 Szébb jövőnek zálogát.

S összefűzi sziveinket
 Hő szerelmed szent hazánk,
 S újra lánggal ég az oltár
 Melyen eddig áldozánk.

Félre hát, ti kishitűek!
 Szent csatát ki vesztené?
 Győznünk kell, hiszen velünk van
 A magyarok Istene!

És ha rántörő veszélyben
 Egyesül szívünk s kezünk;
 Szent jogunkért sikraszállva,
 Győznünk kell, vagy meghalunk!

Szalay Károly.

Alkony a tengeren.

— A »Bácsmezei Napló« eredeti tárczája. —

Irta: **Antalfy Endre.**

Egész délután forrón sütött a nap. A csupa vasból épült lomha hajókolosszus a bordázattól az utolsó vasszegig átmelegedett, hogy érne nem lehetett hozzá. A fedélzet csillogó

fehérrefestett felső testéről, azon szemvaktóan és tüzesen pattant vissza a fény és a melegség türethetlenségig tikkasztóvá forralván körül minden csepp levegőt, hadat izent a pihenésnek, a nyugalomnak, a lélegzetnek. A hangtalan csüggedés, a tehetetlen bosszankodás kifejezése ül az utasok arcán, kik mint valami alélt tömeg gubbasztanak a fedélzet nagy vitorlavászon sátora alatt, egy mozdulás, egy hangosan kiejtett szó nélkül. Ki hitte volna, hogy akkora sulya legyen a nap lehelletének? Megnyomja az agyat, belapítja a mellett, bár a levegő hátán repül, s a sirály libbenő szárnya alatt is árnyékká lesz. Ám ha felülről tűz, mint valami hatalmas acélprés ránehezedik a mozgásra, az életre, az elevenségre, kiserked alatta a vér, meghal az életkedv.

Szerencsére, már meglehetősen oldalt fordult a nap tányérja s nyugaton pirosolni kezd az alkonyati ég. Arra felé, merre a hajó tart, millió leirhatatlan és elemezhetetlen fényben kezd játszani a tenger. Kelet felől libbenő szellő tör utat magának, csalja a nyugati fény, oda röppen és beleful. Ám mind ujabb és frissebb szellő hullám tör a nyomába s alig telik bele egy rövid félóra, keletről nyugatnak huzni kezd a sima, fátyolsuhogásu esti szél.

A mérhetetlen víz, a szemhatár nagy sza-

bályos körében, mintha maga is fellélegzene a hirtelen változáson. Apró, borzas, hullámok szaladnak rajta szertesztét, kergetőzve, egymásra bukkanva, mint a pajkosan hancurozó gyermekek. Mintha színes, apró kíváncsi halfejek ütődnének fel a tenger pazarszinü szőnyege alul, olybá tűnik fel az embereknek a tenger nyugot felé. A színeknek nem álmódott, vakítóan szeszélyes és kápráztató skálájába szivódik minden víz, levegő, égboltozat, összeforrva szemnek elválaszthatatlanul. A színjátzó bársonynak a törése ilyen, hol lehetetlen megállapítani az egyes színek határát s zöldnek látjuk azt, a mely előbb piros, vagy halványkék színben kápráztatta a szemünket. A nap állásának a változása másodpercenkint a fluoreszkálás új és kiapadhatatlan szövevényű játékával lep meg. Eleinte zöldes sárgán villanó felületre tűz le a nap piros és arany sugár permetegje, majd, a mint lejjebb süllyed a nap, mindenütt győz a piros és arany szín s mintha vér festené szélteben a nehéz sósvizet.

Abban a pillanatban, a mint a nap égő piros korongja a látóhatár karimájához ér, a szemhatár keleti felén már megszületik az éjszaka. Mintha egy képzeleti mérleg két kazán volna elosztva a nappal halála és az éj születése: az egyiknek végsüllyedése felbillenti a másikat. Nincs átmenet, nincs va-

eszmé mellett ott setteng az összbirodalom eszméje, a mely maga számára akarja lefoglalni a konzerváló nemzeti erőt, s úgy tekinti Magyarországot, mint az összbirodalom kiegészítő részét, a melynek nemzeti érzése csak a Lajthán tül rész érdekközösségét tartozik szolgálni, saját nemzeti aspirációink pedig csak nemzetiségi lázadás számba mennek. Ezért mutatja a mi egész nemzeti létünk a reakció örökös küzdelmét, úgy hogy csak rendesen megkésve érünk rá az akció egy-egy új eszméjének beolvasztására.

A reakció korában a vallási élet tén is az orthodoxia kap lábra, a mely hadat izen mindennek, a mi az egyház tekintélyét sérti, vagy autonom jogait csorbitani akarja. A tisztelet a dogmák iránt erősödik, az egyházi befolyás a társadalmi és családi életre is erősebb lesz. Így van ez nemcsak a katolikusoknál, hanem a többi felekezeteknél is. A protestánsoknál ép úgy lábra kap az orthodoxia, mint a zsidóknál a hithű felekezet. De a felekezeti érzés erősítésével nő a vallási türelmetlenség is, s a reakció korában rendesen fellép az antisemitizmus, zsidóüldözések (pl. a kisenevi mérszárlás.)

Hát ha még végigtekintünk a reakció korának társadalmán, akkor látjuk csak hű tükrét a magunk társadalmának. A reakció a szervilizmus és a tekintély kora, hangulata elégedetlen, nyomott, az egyén önző, gyakorlati felfogásában konzervatív, érzésében patrióta és klikekre hajló. Ragaszkodik a jelenhez, s főtörekvése, hogy a jelenben jól érezze

judás, a sötétség közvetlenül öröklődik a fény nyomába s pislogás nélkül alszik ki az alkonyati sugár. A sötétségnek ebben a nagy diadalában, az éjszaka győzelmé szárnybontásában emelkedik a lélekben igazi költői fenségge tengeren az alkony. Nem a napnyugvás kápráztató szín egyvelegje az, mely kifejezhetetlen, örökértékű hangulatokkal gazdagítja a lelket. A csillagok égitestek szemfényvesztő gyorsaságban való egymásra következése ugyszólván csak elsuban a szem reczehártyája felett. A lélek eszmélő ideje, mely hangulatok születéséhez okvetlen szükséges az egymásra nyomuló különféle hatások elkülönítésébe vész. A nap nyugvás szemet izgató színjátéka, a tomboló fényhatások lázba hozzák a lelket, a hirtelen elterülő éjszaka kékje, a mely megnyugtatja azt s széttárja előtte a sejtések fátyolos kárpitját.

Valami különös ellentét van a fény, a világosság, nemkülönben a sötétség természete között a tengeren és a szárazföldön. A világosság a szárazföldön a bátorság, a biztonság forrása, az éjszakai sötétséget rémekkel fenyegető veszedelmek sejtésével tölti meg a képzelet. Állandó törvény ez, melyhez gyermekkorunk lelkivilága is igazodik. A tengeren mindez megfordítva van. Itt a világosság, a látás szüli a félelmet s az éjszaka tesz bátorrá. A tisztán megvilágított szemhatár óriás kerületének, a hullámok tollongó harcának szemlélete, a lélekbe erőszakolja a mélység, a lefelé terjedő, örvénylő végtelenség hátborzongató képzetét. Az éjszaka az önkénytelenül sejtő lélek kutatása más irányt

magát. Nagy befolyást juttat az arisztokracziának és vagyonnak. A reakció tartós uralma alatt kap lábra a nepetizmus, a vesztegetés, s jellemtelen kapaszkodók és szélhámosok politikai szereplése. Azt hiszem a türelmes olvasó felment, hogy mindezekre a napi sajtó krónikájának alkalmoszerű példákat hozzak fel. E bűnök máskor is megvannak a társadalomban; de a reakció merev csendje és fegyelme kirívóbbnak tünteti fel, mint az akció korának emelkedettebb hangulata, a melyben több a jóakarát és elnézés. De bármennyire rosszat is vet a felszínre a reakció társadalmá, a nemzeti élet olyan megbecsülhetetlen ereje van benne, a mely nélkül nemzeti eszményekről és vívmányokról beszélünk sem lehet. S míg a szocialis élet a nemzeti állam eszményét tekinti tantételének, hozzá mint éltet adó forráshoz időnkint vissza kell térnie.

Az új pápa.

Végre meg van az új pápa, akinek megválasztását, s azután áldását tizezren meg tizezren várták napokon keresztül. Ma juttottak eredményre, amit egy romai távirat így ad tudtul:

Róma, aug. 4.

A bibornoki kollegium ma Sartó velencei bibornokot pápává választotta.

A nagy versengésnek, amely Rampolla, Oreglia, Vanatelli és Gotti között volt az eredménye tehát, hogy egy indifferens név került ki az urnából.

Az új pápa igen szereti a magyarokat és benső barátságban van Desseffy csanádi püspökkel

vesz. Célja a magasba nyuló végtelenség, hova az ég bársonyán kigyuló hold és csillagok fénye vonzza. A csillagok szeliden ragyogó világába elmerülő lélek elszakítja magát az egyszintes régióktól s minden gondolatával és érzésével a magasban él. A tenger mélységet sejtető hullámaik körül sötétség fedi, mintha eltűntek volna, mintha nem is léteznének. Az új sötétjében is biztosan haladó hatalmas hajóóriás elé ezüst sugarakból ver hidat a nyájas holdvilág. Mindez oly kedves, oly biztató. Mintha az egész világ, a tenger, a hajó, az élet a csillagokhoz tartoznék s a pusztulásnak, a halált jelentő mélységnek nem volna felette semmi hatalma. Bárhova fordul a szem biztatlan hunyorgató csillagok fényével találkozik...

A hajó fedélzetén egy-egy hűvös szellő rohan, libben keresztül. A mellek kitágulnak, az agyak felszabadulnak s a délutáni komorság helyét az emberek arcán vidor elevenség kifejezése váltja fel. Mint széjjel nyuló virág kelyhe, kinyílik a kedély ezer virága, s reménység, terv, bizalom, szeretet, öröm szavai hangos zsvajjal töltik meg a levegőt. Fent a torony magas árbóc tetején ökönyi villamos lámpa löveli piros fényét az éjszakába. A hajó megy-megy előre, s víz part felé remény-éget, bizalmat, tervet, örömet, bűt, szeretetet, öletet. S míg a szem fel a csillagokba néz, feledi az észnek, az emberi értelemnek azt a csöpp, de erős világát, mely a hajóhidon, a kapitány szobájában ott viaszt a rezgő, ingó mágnes tü felett.

Született 1845. június 2-án Riesenben, a trevizói egyházkerületben, bitorossá kreáltott 1893. június 12-én.

Az uri passzió.

Ez alatt a cím alatt irunk a parlamenti megvesztegetési kísérletről, mert hiszen a miniszterelnök ugymondta, hogy Szapáry László gróf az egészet uri passzióból követhette el. Hanem akármi is ez a kísérlet, a következményei nem jól ütnek ki. Mert hát az uri passzió

Következménye

állítólag egy sor kilépés lesz a kormánypartból. Vagy harmincz nemzeti párti képviselő szándékozik kilépni a kormánypartból leginkább a volt nemzeti párt tagjai. Az hírlik, hogy ezek kilépnek bármi lesz is a parlamenti vizsgálat eredménye.

Az uri passzió következménye az is, hogy az egész ország izgatott. A fővárosban a lapok százezer számban kelnek. Minden járókelő ujságot tart a kezében és olvas. Az izgatottság elérte a legmagasabb fokot.

A vizsgálóbizottság ülése.

Ma hallgatják ki *Szerdahelyi* Sándort, a Pesti Napló szerkesztőjét, *Olay* Lajos új tanuit, *Ritter* Imrét, *Sélley* Sándor miniszteri tanácsost, *Hegyi* Jenőt, aki Dienest elkísérte Berlinig.

Az ülést ma féltizenkettő felé nyitották, csak meg. Ismét *Miklós* Ödön elnökölt.

Elnöki előterjesztés.

Az elnök bemutatja gróf Szapáry László sürgönyét, melyben kijelenti, hogy öcsését bizta meg azzal, hogy az Országos Takarékpénztár hiteles könyvkivonatai már ma délután rendelkezésére álljanak. — Ebben a megbízásban Szapáry Pál el is járt és délután tényleg be fogja mutatni a könyvkivonatokat. — Az elnök jelenti, hogy Szapáry László kéri, hogy most egyelőre ne zaklassák, míg fizikai állapota rendbe nem jön. — Szapáry megjelenésére — ugymond az elnök — várhatnak egy darabig. — Jelenti, hogy Darányi Béla, Buday Zádor és Teleki Sándor, hitelesítették tanuvallomásukat.

Jelenti az elnök, hogy gróf Szapáry Pál levelet irt a bizottsághoz, hogy a tegnapi napon történt kijelentéseit hitelesíti. Csak egy mondatát rektifikálja. A tegnapi vallomások ezzel hitelesítve vannak,

A mai megidézések bejelentése következik ezután. Egy Steiner Ödön nevű jelentkezőt nem tudtak megtalálni.

Az előterjesztés után a fölött folyt a vita vajjon Andrassy Gyula kihallgatandó-e tanunak? Ami fölött azonban nem döntöttek.

A főkapitány nyilatkozik.

Amióta Rudnay Bélának a Szapáry-Dienes ügyben való sajtóságs szereplése miatt az állása megrendült, fűhöz-fához kapkod, csak hogy javítson kétes helyzetén. Más eszközök híján most a nyilatkozatok és czáfolások térére lépett. Így vasárnap a Pesti Hirlap hírt kísérlette meg, elég ügyetlenül, megczáfolni. Most pedig a reggeli lapok azon hírt akarja meggyengíteni, hogy a rendőrségen egymást érte a nap folyamán a sok mágnás. A sajtóiroda hivatalos kiadásában agyanis kijelentette, hogy gróf Teleki Gyula és gróf Károlyi Sándor nem voltak nála hétfőn, de arról mélységesen hallgat, hogy gróf Szapáry Pál az egész délelőttöt nála töltötte.

A zombori gőzmalmok.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, július 3.

Két nagy gőzmalmunk van, de egyiknek a dolgai sem folynak valami irigylésre méltóan, aminek oka természetesen az egymás között folytatott verseny.

Most, hogy az Export-malom vezérigazgatói állása üresedésben van, az az eszme merült föl, hogy a két malmot egyesíteni kellene. Így azután a két zombori kiviteli malom, a tervezők szerint, nem csak megélhetne, hanem föl is virágozhatna.

Az egyesülés ugyanis olcsóbbá és jövedelmezőbbé tenné a fogyasztási szükségletek kielégítését, s megszüntetné, mint már említém a versenyt.

Elmaradna a buzabevásárlásnál az egymásközötti árverés. Így beszerezhetnék a tőzsdei árfolyamon a búzát, melyből még levonnák a budapesti fuvar, kövezetvámot és beraktározási költséget, körülbelül egy koronát mtm.-kint. A mostani viszonyok között idején majd semmi különbség sincs a budapesti és zombori áruk között. Már most mondjuk csak legalacsonyabban tíz krajcárnak azt az összeget, amelyet verseny kizárásával meg lehetne méterenkint takarítani, ha az Export maximális napi őrlőképességét 500, a Koronáét 250 méterre tesszük, s napi 750 méter helyett évi átlagban csak kerek 700 méter búzát számítunk 300 munkanapra: ez a napi 70 forint és évi 21,000 olvasd: huszonegyezer forint megtakarítás évről-évre olyan biztos jövedelmi többlet lehetne, mint a halál, és szinte egymagában elég volna szerényebb dividendára mind a kettő részvényeseinek kielégítésére.

Az egyesülés folytán kevesbednék az adminisztrációs költség is. Egy adó alá esnének az egyesült malmok. Az üzemet sokkal kedvezőbben lehetne irányítani és lebonyolítani.

Sok évet hoznak még föl s kapacitálni akarják a részvényeket az egyesítés eszméjének elfogadására.

H I R E K.

Szabadka, augusztus 4.

— **A ferenczrendiek tartományi ülése.** Ma kezdődött meg a Ferenczrendiek tartományi ülése, melyen László Polikarp római megbízott elnököl. Jelen vannak a tanácskozáson: Tamás Alajos rendfőnök, Rengyó Ferencz kiérdemült római tanácsos, az exprovincialis és pécsi guardian Eger Zsigmond, a bajai házfőnök és rendi tanácsos Martinov Fortunat, a hodmezővásárhelyi házfőnök és rendi tanácsos Kochán Bertalan, a kaplonyi házfőnök és rendtanácsos Massa Viktor, a gyüdi házfőnök és rendtanácsos Angyán Aurél, a rendi titkár, Grand Konrád, a mária radnai házfőnök Priszter Ágoston. Ma délelőtt a norizmusokat vették fel s azután a rendházak számadásainak vizsgálatát kezdték meg. A tanácskozások délután is folytak. A provincialis és rendtanácsosok megválasztása csütörtökön lesz.

— **Rákóczi emlékeért.** Ma küldte meg városunk közönségének Kolozsvár városa azt a hazafias lelkesedéstől és hálás honfiúi megemlékezéstől áthatott jegyzőkönyvet, mely a II. Rákóczy Ferencz dicső küzdelmei kezdetének 200 éves évfordulója alkalmából tartott eszmékben gazdag lelkes diszközgyűlé-

sének lefolyását örökíti meg. Jó volna azt a jegyzőkönyvet a tanácsülésben, vagy talán a közgyűlésben is felolvasni, hátha a mi társadalmunk vezetősége is rendezne egy Rákóczi ünnepélyt, melynek keretéből bizonyára kimaradna a bohózat.

— **A zentai iparkiállítás** f. hó 15-én akadálytalanul megnyílik. A földművelésügyi miniszter a politikai viszonyokra való tekintettel személyesen nem fog ugyan megjelenni a kiállítás megnyitására, de megígérte, hogy képviseltetni fogja magát. Az országos iparegyesület is érdeklődik a kiállítás iránt, a saját kebeléből bírálókat küld ki és az érdemeseknek 4 ezüst, 8 bronzérmét szavazott meg. A Szegeden megnyitandó kongresszust Zentán fogják folytatni. E kongresszusra eddig 400 iparos jelentkezett. Amint már jeleztük, a megyei tanítótestület is Zentán fogja megtartani ez ideig rendes nagygyűlését.

— **A bácsotolyai fogyasztási adó bevezetése.** Bács-Topolya előjárósága szabályrendeletet dolgozott ki a fogyasztási és italmérési jutalekok hovatfordítása tárgyában. E tervezetben fix fizetést biztosított a fogyasztási ellenőrnek, a kémlelőnek és a pénztárosnak. A megye azonban ezt a tervezetet nem hagyta jóvá, hanem azt kívánta, hogy ezen fizetések a jövedelem bizonyos hányadával pótolassanak, ami meg is történt. E szerint az ellenőr 30, a kémlelő 20, a pénztárnok 10 %-ot kap a jövedelemből. A büntetéspénzek egyharmad része szintén az ellenőr és a kémlelőé lesz. Igaz, hogy ez a fizetési rendszer látszólag jobban biztosítja a behajtást, de csak látszólag.

— **A sütőiparosok értekezlete.** A helybeli sütőiparosok tegnap délután értekezlet tartottak a folyó hóban Budapesten rendezendő országos sütőiparosok kongresszusának tárgyában. Sütőiparosaink a kongresszusra maguk Kun-Szabó Mihályt küldték föl.

— **Iparosok figyelmébe.** A szegedi kerületi tanoncz- és segéd munkakiállítás ügyében a kamara fölhívja az iparosok és kiválszóan a kiállító segédek és tanonczok figyelmét, hogy a tárgyak e hó 5-éig küldendők be, csupán kivételesen előre bejelentett és kellően indokolt esetekben kaphatnak egyesek halasztást e hó 7-éig, mert a megnyitás 11-én lesz, a bírálat az ezt megelőző napon, tehát 9-én már mindennek elrendezve kell lenni. Ezért ismételtén fölhívja a kamara a kiállítókat, hogy legkésőbb csütörtökig okvetlen szállítsák be a tárgyaikat a szegedi polgári leányiskola épületébe, ahol d. e. 8-tól 12-ig, d. u. 3-tól 6-ig állandóan nyitva van a kiállítási iroda.

— **A Bácsmegyei Napló panaszkönyvéből.** Ismert tekintélyes polgártól kaptuk a következő levelet:

Múlt hó 30-án este 7 óra 45 perczkor a helyi villanyos társulat 6-os számú kocsija a Nemzeti szálloda állomásáról elindult Palicsfelé anélkül, hogy a másik utcába való bekanyarodáskor az előirt csengetéssel jelezte volna megindulását; ennél fogva szemben került fogatom, melyben én és kis fiam tüntünk, beleütközött a villanyosba és csakis a kocsis lélekjelenlétének köszönhető, aki a lovakat hirtelen visszarántotta, hogy szerencsétlenség nem történt. A kocsis rudja azonban pozdorjává tört.

Többször jeleztem a törv. bizottságban hogy mily veszedelmes pont a Kossuth utca torkolata és, hogy oda okvetlenül legalább a nyári idényben, egy zászlós őrt kell állítani a társulatnak: mindezeideig azonban nem történt ezirányban intézkedés

— **Pótajánlat.** A most épülő közbiztonsági békítőt és szárító helyiség bérletére megtartott árverés 10 évi időtartamra tudvalevőleg a Kienast és Bäuerlein budapesti cég javára dőlt el évi 550 korona bér mellett. A másik árverező, a helybeli Deutsch Hermann és Trsa cég ma pótajánlatot adott be a tanácskoz, melyben évi 600 korona bért ajánl föl. Mindenesetre érdekes, hogy a verseny a város javára 20 %-os jövedelmet nyújt, mert az egész helyiség építési költsége alig kerül 3000 koronába. Érdekes a dologban az is, hogy az egész osztrák-magyar monarchiában összesen négy cég foglalkozik ezzel az iparággal, s ezek közül három Budapesten, egy pedig itt Szabadkán van. A Deutsch Hermann és trsa szabadkai cég több mint 50 vidéki város mészárosaitól szerzi be szerződésileg a belet és itt kikészítve szállítja kizárólag külföldre: Német-Francia-, Spanyolországba s egyebüvé.

— **A sétatálcza özélja.** Ha a gyermekek rakonczátlanok az utcán, a legelső vádlott mindig a tanító. Pedig hát kár ezeket vádolni. Hiszen a rakonczátlanok legtöbbje olyan, akik már nem is járnak iskolába. Ezek az urak bottal a kezükben sétálnak, azaz csak sétálnak. Mert utjuk nem is séta ut, mint inkább pusztító hadjárat az ablakok és házak diszei ellen. Leverik az ablakpárkányokat, s ha jobb kedvük van, az ablakokat sem sajnálják. Az ablakpárkányok leveréséről a központtól távolabb eső utcákban mindenki meggyőződhetik, sőt a vandalizmus nyomait magukon viselik még a belváros diszesebb magán és középületei is. Erről a kíváncsiakat meggyőzheti egy tanulmányut. Ennek a vandalizmusnak ideje volna véget vetni. Rendőrségünk szemmel kísérhetné a sétatálczát, s iparosaink, kereskedőink kioktathatnák tanonczaik a sétatálcza tulajdonköpeni czéljáról. Így azután hamar elejét lehetne venni az épületek diszei ellen dühöngő barbarizmusnak.

— **Munkálatok a Tiszán.** A szegedi állami folyamkotrás i hivatal nagy munkát végzett a nyáron a Tiszán. Most Ó-Becse alatt fogja folytatni a kotrásokat. Erről értesítette a folyammérnökség Ó-Becse előjáróságát.

— **Nagy tűz Tompán.** Ma délután nagy tűz pusztított Haraszi Maxmilian tompai pusztáján. Ismeretlen okból kigyulladt a keresztekbe rakott gabona és mintegy 200 kereszt buza, egy cséplőgép és nagyobb mennyiségű szalma a lángok martalékává lett. A tűzoltás munkáját a tanyai arató munkások végezték s a felhalmozott gabonaneműek egy részét meg is mentették a pusztulástól.

— **Betörés egy mészárszékre.** Ódry Endre főtéri mészárosüzlet tulajdonosa ma délelőtt panaszt tett a rendőrségnél, hogy az éjjel ismeretlen tettes behatolt üzlet-helyiségébe és a pénztáriókból 420 korona készpénzt elvitt. Az üzlet-helyiségnek két ajtója van, egyik az utcáról, másik az udvarról, de küllerőszak nyomai egyikén sem láthatók s így valószínű, hogy az udvaron huzódott meg a betörő addig, míg biztonságban érezte magát s aztán az udvari ajtót, amelyen nincs lakat, álkulcs segítségével felnyitotta. A pénztár fiókon már látható az erőszak, mert a zárhüvely külső része ki van törve. A legérdekesebb a dologban azon körülmény, hogy az aprópénzt a tolvaj otthagya s csak a bankpénzt vitte magával. A rendőrség erőlyes nyomozást indított meg.

— **Országos vásárok.** Kiszomborban augusztus 9-én, Zentán augusztus 16-án és 17-én országos vásárt tartanak

— **Mű aréna.** Csütörtökön este kezd meg Sári István akrobata testgyakorló és kötél-tánczos társulata a széna téren épített arénában érdekesnek ígérkező előadásait. A társulat számos elismert kitűnő erőből van összeállítva és a műsor is élvezetes és változatos.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Rozsákovics Eszter 2 hó, Malusev Katalin 3 év, Szabó Batancs Mihály 11 hó, Varga András 72 év, Lebovics Eszter 18 hó. Született 7. 3 fiu, 4 leány.

Szerelmi dráma.

— Saját tudósítónktól. —

Egy elkéseredett, szerelmes ember ma a fölötti bánatában, hogy nem bír tovább szerelmesével együtt élni és nem lesz, aki szerelmének egyetlen gyümölcsét fölneveli, elhatározta, hogy véget vet a kétséges jövő fölötti gyötrelmeknek és miután előbb halálos betegen fekvő szerelmesére lőtt az e célra vásárolt revolverrel, öngyilkossági szándékkal mellbe lőtte magát. A másfél éves kis magzat azonban a sors különös rendelkezése folytán valószínűleg nem fog árván maradni, mert kétségbeesett atyjának szándéka nem sikerült, szerencsétlen elhatározása nem fog halálos következményekkel járnai.

Kiküldött tudósítónk a következőkben referál az eset részleteiről:

Schilth József 22 éves napszámos ember vadházasságban élt Bajor Teréz 18 éves leánynyal, Bajor András fuvaros leányával.

A szerelmesek teljes jó egyetértésben éltek és egy kis gyermekük is született, a ki most már másfél éves.

A boldog egyetértést azonban megzavarta a leány betegsége, a ki néhány hónappal ezelőtt vért kezdett köpni és kezelő orvosa súlyos tüdőbaj fellépését konstataálta rajta.

A leány szülei maguk akarták gyermeküket súlyos bajában ápolni és ezért lakásukra vitték, hova gyakran eljárt Schilth kedvese látogatására.

Napról-napra reménytelenebb lett a beteg állapota, napról-napra boldogtalanabb lett a szerelmes fiatal ember.

A jövő reménytelensége kétségbeesett lépésre vitte ma a szerencsétlen fiatal embert. Ittas állapotban egy 6 lövetű 9 mméteres revolvért vett magához és elment Bajorék lakására s miután kérdezősködésére ismét azt a választ kapta, hogy többé nem élhet együtt a leánynyal, kirántotta zsebéből a magával hozott fegyvert és rálőtt szerelmesére, akinek kulcsontját érte a lövés.

Schilth, miután látta, hogy a leány vérzik felkelt és átment a szomszédházban lakó H.rváth Tamásékhoz, a hol még három hét előtt lakott. Ott leült egyik szobában az ajtó mögé és mereven nézett maga elé. Később észrevette őt a ház asszonya és kérdezte, hogy mi járatban van náluk. Erre ő felocsudva apathiájából, kivette a revolvért és magára lőtt. A golyó a ballapoczkába furódott.

A II. körű rendőrlaktanyáról a lövöldözés hírére Szárics Márk rendőrfővezető rögtön a helyszínére sietett, hol a szerelmi dráma áldozatait kihallgatta és mindkettőjüket a mentők segítségével a kórházba szállíttatta.

Schilth kihallgatása folyamán is folyton azt hangoztatta, hogy ha jobban is lesz, véget vet az örökös keserűségnek, újra öngyilkosságot fog elkövetni.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 5-ére változó-kony, hűvös és szeles időjárás várható, elvétve csapadékkal.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Szilárd irányzat mellett ma elkelt 40.000 mm. uj- és ó-buza 2 és fél fillérrel magasabb árakon, rozs tartott, a többi termény változatlan maradt.

A határidő-üzlet magasabb, készáru és fedezésekre szilárdult és kedvező hangulattal zárult.

	Kezdete	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	732	738—737
Buza ápr. 1904	753	760—758
Rozs		
Rozs okt.-re	616	620—619
Rozs		
Zab májusra	—	—
Zab		
Zab okt.-re	530	534—533
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	623	624—623
Tengeri aug.-ra	624	625—624
Tengeri májusra	488	492—491
Repce aug.-ra	11.10	11.10—11.20
Repce		

Szerkesztői üzenet.

Egy előfizető: Figyelmeztetését köszönjük. A gabonaárak azonban koronákban szólnak az általánosan elfogadott 50 kgrammos alapon, a hogyan a budapesti tőzsde is jegyez.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetések.

Legolcsóbb a

Terézia
levélpapír

szép Ivori színben, **lühör sima felületű, kellemes írás.** — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható **Heumann Mór** papirkereskedésében Szabadkán.

**Magyar kölcsön-
könyvtár előfize-
lési ára egy hóra**

1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

S z a b a d k á n.

Kladek Kázmér

diszszoba festő és mázó Szabadkán
Bercsényi-utca, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festészetét — enyv, olaj, vagy tempera kivitelben

jutányos árak mellett.

Gazda közönség figyelmébe!

Weitzenfeld Márczell

kender-, kötél-, zsinog-, zsák-
és ponyva raktára.

SZABADKA

Kovács u. 294 sz. Telefon 190

Az aratás alkalmából
ajánlja dusan berendezett
zsák és ponyva raktárát.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Elegáns kalapok, nyakkendők, botok,
gallér és kézelők, keztyűk, harisnyák,
fekérműek és sport cikkek dús vá-
lasztékban.

== Különlegességek női bluzokban. ==

EISLER IZSÓ

férfi és női divatárúházában
Szabadkán, főter.